

FISKEUNDERSØGELSER I TILLØB TIL STORÅ SEPTEMBER 2020

HOLSTEBRO KOMMUNE

Michael Deacon

Jakob Larsen

(Holstebro Kommune)

Forside billede: Stalling fra Savstrup Å

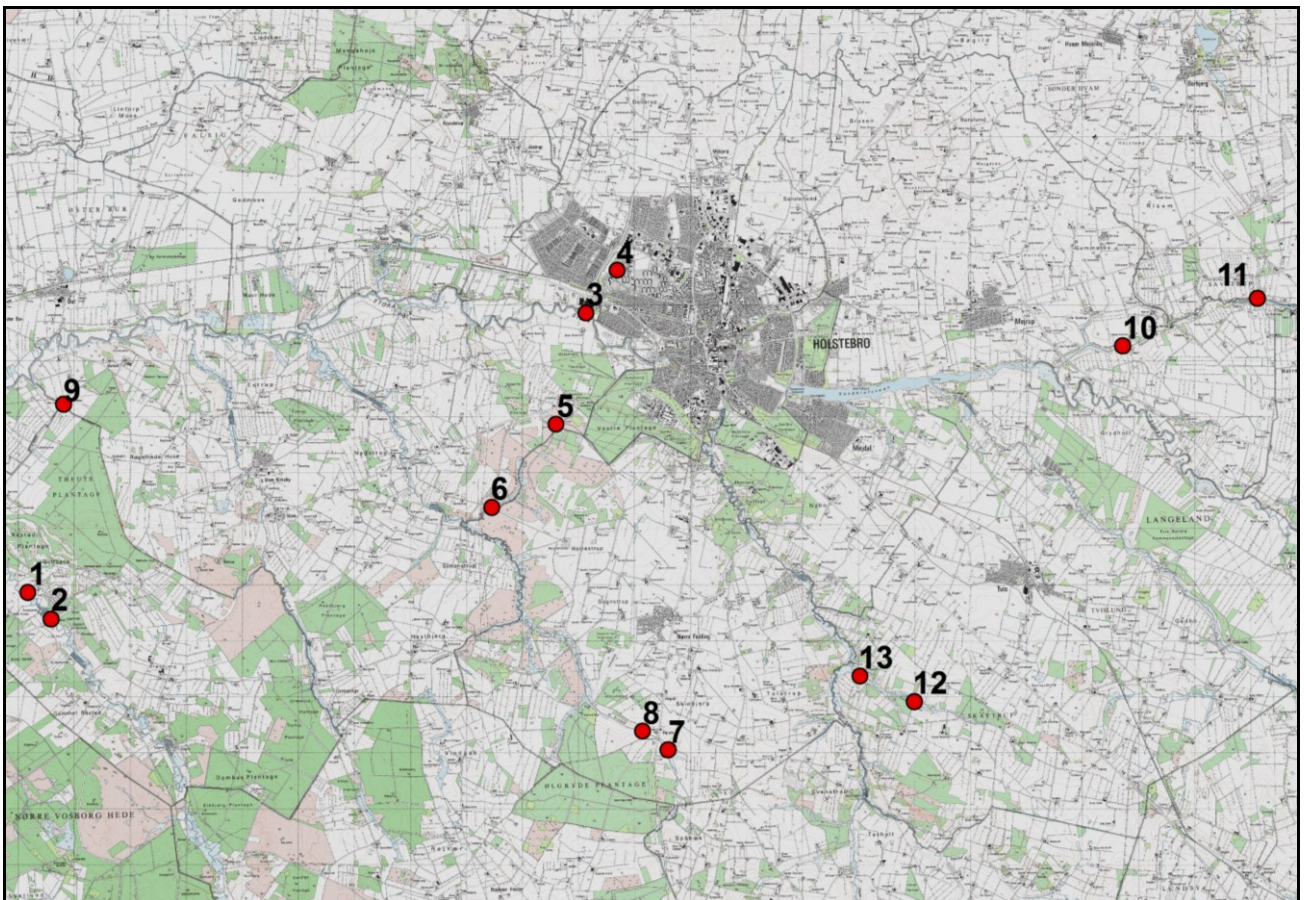
Tak til Holstebro og Omegns Fiskeriforening for lån af klubhus og til Jan, John, Gunnar, Jesper og Torben for hjælp ved el-fiskeriet.

Indledning

I perioden 4-6 sept. 2020 blev der el-fisket i flere tilløb til Storå. Den såkaldte udtyndingsmetode blev benyttet, hvorved en given strækning befiskes mindst 2 gange, og hvor de fangede fisk ikke genudsættes, før fiskeriet er helt afsluttet.

Fiskeundersøgelser har til formål at vise hvilke fiskearter, der er på strækningen og beregne en tæthed af yngel/ældre ørreder og laks, før/efter vandløbsprojekter gennemføres og eventuelt påvise andre miljømæssige udfordringer.

Der er siden 2014 ikke udsat ørredyngel og siden 2017 heller ikke udsat lakseyngel i Storå-systemet.

Kort over befiskede vandløbsstationer i Rasted Lilleå (1-2), Frøjk Bæk (3-4), Pilkmose Bæk (5-6), Gryde Å (7-8), Hulbæk (9), Savstrup Å (10-11) og Stokvad Bæk (12-13).

Fiskeundersøgelse i Råsted Lilleå

Råsted Lilleå er et sydligt tilløb til Storå ved Vemb tæt ved Felsted Kog. Åen har sit udspring øst for Ørnhøj, er ca. 35 km. lang og løber igennem Herning og Holstebro Kommuner. Fiskebestanden blev undersøgt på 2 vandløbsstrækninger d. 4 september 2020 (se kort). Vejret var stille, med solskin. Vandet var klart og vandstanden normal, men visse steder høj pga. stuvning fra grøde.

Der er siden 2007 restaureret længere strækninger af Råsted Lilleå, hvor der bl.a. er skabt optimal faunapassage ved 6 tidligere dambrugsspærringer. I dag er der kun 3 store modeldambrug i drift og laksebestanden er stor og selvreproducerende.

Restaureringer

Råsted Gl. Mølle Dambrug lige nedstrøms hovedvejen (st. 2) blev nedlagt i 2008, hvor vandløbet samtidig blev genslynget og der blev udlagt gydegrus. Ved Råsted Kirke (st. 1) blev der i 2016 etableret et 50 m langt ”stalling gydestryg” med lidt mindre grus størrelse end normalt anvendt til laks og ørred. Konkret blev der anvendt grus med 40% 8-16 mm, 40% 16-32 mm, 15 % 32-64 mm og 5 % 64-80 mm.

Befiskede stationer, Råsted Lilleå.

St.5020025(1)

St.5020025: Her ved Råsted Kirke blev der el-fisket på en 50 m lang strækning. Vandet var klart og strømmen varierede fra jævn til god. Bundforhold: Sand og grus. Af den befiskede strækning var 40% dækket af sand. Vandplanter dækkede 70 % af vandløbet. Af vandplanter var der 90 % vandranunkel, lidt vandstjerne og andemad. Langs kanter høj sødgræs. Der var ørreder og laks, af andre fiskearter var der strømskalle, grundling, ål, elritse og lampret.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5020025	14/126	3/23	0	1/9	1/4

St.5020031(2)

St.5020031: Her ved det nedlagte Råsted Gl. Mølle Dambrug blev der el-fisket på en 50 m lang strækning. Vandet var klart og strømmen varierede fra jævn til god. Bundforhold: sandet, gruset og stenet. Sandet dækkede 60 % af strækningen. Vandplanter dækkede 80 % af vandløbet. Af vandplanter var der 90% vandranunkel og lidt pindsvineknop, sideskærm. Langs den ene brink høj sødgræs. Der blev fanget ørreder og laks, af andre fiskearter blev der fanget elritse, grundling, ål, lampret og strømskalle.

ST.5020031	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
04-09-2020	13/148	8/87	0	>1/>2	>1/>2
01-09-2012	20/243	7/77	1	11/126	>1/>2

Tabelen indeholdende også resultat af el-fiskeri data fra tidligere fiskeundersøgelse.

Kommunens vurdering

Generelt er de 2 befiskede stationer i Råsted Lilleå gode opvækstlokaliteter for bl.a. laksefisk, men også en række andre arter. De tætheder af ørred- og lakseyngel, der blev fundet ved st. 5020031 var lavere end i 2012, men indikerer stadig akkurat en god tilstand i relation til ørredindekset (min. 150 stk. lakse- og ørredyngel pr. 100 m vandløb). Det ser ud til at antallet af ørredyngel er markant aftagende. I Storå som helhed ser det dog fremadrettet lysere ud, da der har været gode havørredfangster i åen i 2020 samtidig med, at der stadig etableres gode gyde- og opvækstområder i de mindre åer og bække i storåsystemet.

Initiativet med udlægning af en mindre størrelse gydegrus til stalling, ser ikke ud til at have medført en lokal positiv ændring i åens stalling bestand. Der blev ikke fanget stalling på de 2 elfiskede stationer i Råsted Lilleå.

Fiskeundersøgelse i Frøjk Bæk

Frøjk bæk er et nordlige tilløb til Storå. Vandløbet har et åbent forløb på ca. 2,4 km før det opstrøms herfor er rørlagt, har sit udspring nordøst for Måbjerg. Åen løber ud i Storå ved Frøjk Stem i kanten af Holstebro by.

Fiskebestanden blev undersøgt på 2 vandløbsstrækninger d. 4 september 2020 (se kort). Vejret var stille, med solskin. Vandet var klart og vandstanden normal.

Befiskede stationer, Frøjk Bæk.

Os. st.5170000(3)

Os. st.5170000: Her blev der el-fisket 2 gange på en 50m lang strækning, opstrøms st.5170000. Vandet var uklart og strømmen varierede fra jævn til frisk. Bundforhold: sandet, gruset, stenet og leret. Ikke meget sand på strækningen. Vandplanter dækkede 35 % af vandløbet. Af vandplanter var der vandranunkel, pindsvineknop og vandstjerne. Der blev fanget laks, ørreder, af andre fiskearter blev der fangede strømskalle, ål og elritse. Gode fysisk forhold. Vandløb præget af store vandstandssvingninger og der er flere store regnvandsbassiner tilknyttet.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
Os. 5170000	5/15	1/4	0	5/14	4/12
5170001	0	13/32	8	3/6	8/16

Ved en tidligere fiskeundersøgelse blev der el-fisket på st.5170001 d.07-09-2013, resultatet fremgår af tabellen.

St.5170005(4)

St.5170005: Her blev der el-fisket en gang på en 50m lang strækning. Vandet var klart og strømmen varierede fra jævn til frisk. Bundforhold: Gruset, stenet og sandet. Lidt sand på strækningen. Vandplanter dækkede 60 % af vandløbet. Af vandplanter var der Svømmende vandaks, vandranunkel og pindsvineknop. Der blev der ikke fanget ørreder eller laks, af andre fiskearter blev der fanget strømskalle, 3 pigget hundestejle og elritse. Gode fysiske forhold. Vandløb præget af store vandstandssvingninger.

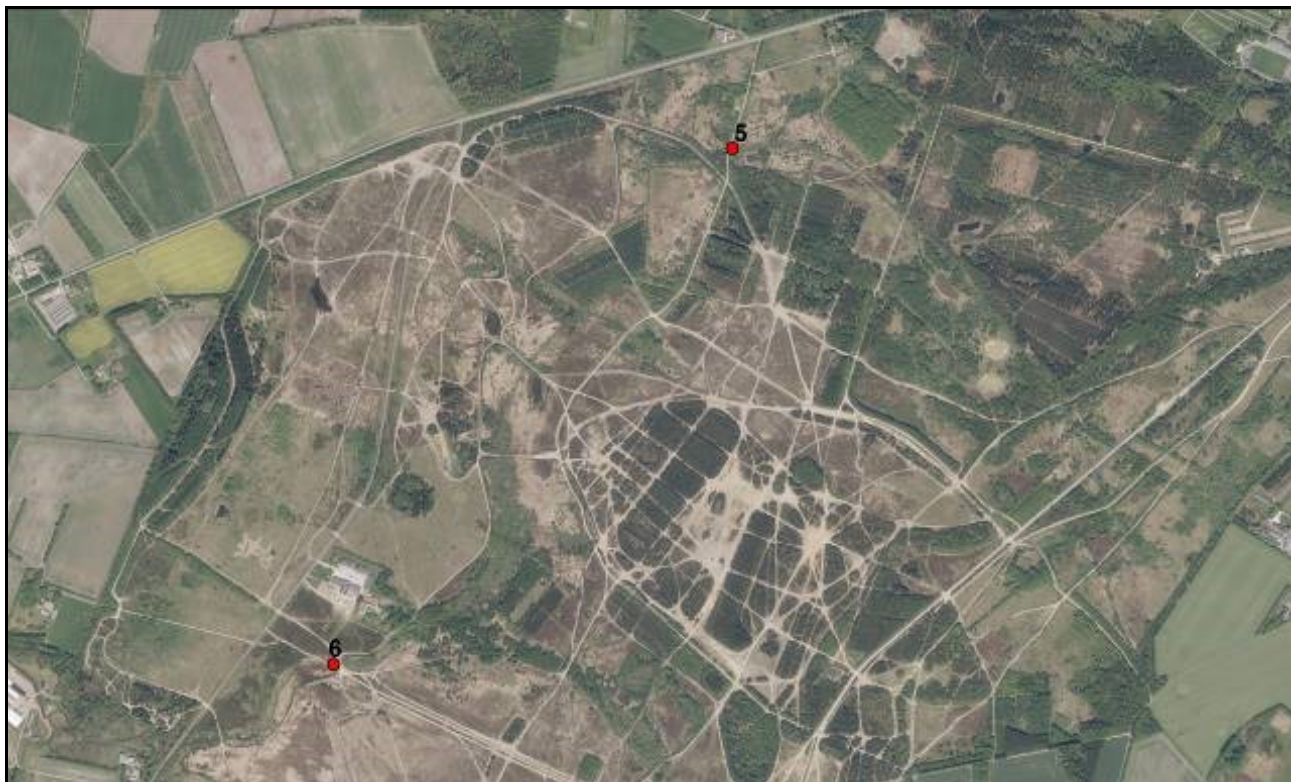
ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5170005	0	0	0	0	0

Kommunens vurdering

Frøjk Bæk har generelt gode fysiske forhold med sten og grusbund samt vandplanter, men der er forhold i bækken som gør at bestanden af laksefisk ikke er særlig stor. Der er fokus på påvirkninger fra regnvandsbassiner med mulige fejlkoblinger af spildevand, men også effekter af lav sommervandføring. I tørkeperioden medio juli 2018 var vandføringen ca. 3 l/s i bækken ved Vembvej.

Fiskeundersøgelse i Pilkmose Bæk

Pilkmose Bæk er et mindre vandløb, der har sit udløb i Gryde Å ca. 4,5 km før Gryde Å løber sammen med Storå. Der blev el-fisket 2 strækninger d. 5 september der er beliggende ca. 740 m og 2.950 m. opstrøms udløbet i Gryde Å (se kort). Vejret var stille, med solskin. Vandet var klart og vandstanden normal.

Befiskede stationer, Pilkmose Bæk.

St.5120305(5)

St.5120305: Her blev der el-fisket en gang på en 40m. lang strækning pga. piletræer. Vandet var klart og strømmen varierede fra svag til jævn. Bundforhold: Sandet og gruset. Vandplanter dækkede 40 % af vandløbet. Af vandplanter var der dunhammer, vandranunkel, vandstjerne og pindsvineknop. Der blev ikke fanget ørreder og laks, af andre fiskearter blev der fangede en enkelt 3 og en enkelt 9 pigget hundestejle.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5120305	0	0	0	0	0

Ns. st.5120301(6)

Ns. st.5120301: Her blev der elfisket en gang på en 25m lang strækning nedstrøms vandløbsstationen 5120301 pga. piletræer. Vandet var klart og strømmen varierede fra svag til god. Bundforhold: Sandet, gruset og stenet. Vandplanter dækkede 0 % af vandløbet. Der blev fanget ørreder og laks, af andre fiskearter blev der fanget en enkelt 3 pigget hundestejle.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
Ns.5120301	5/8	0	0	13/20	0

Ved en tidligere fiskeundersøgelse er der el-fisket d.11-09-2016 på st.5120301 og fanget på strækningen 4 stk. ørredyngel, 1 stk. 1-års ørred og 1 stk. lakseyngel. Der blev ikke fanget andre arter.

Kommunens vurdering

Pilkmose Bæk er blevet restaureret på længere strækning omkring st. 5120301. Der er observeret gydning på strækningen, men endnu kun i lille omfang. Det vurderes, at der er basis for en høj tæthed på de restaurerede dele af bækken, men at indvandring af ørred og laks tager tid når bestanden er lille.

Opstrøms de restaurerede strækninger ved st. 5120301 er det af Vandrådet for Nisum Fjord indstillet til Miljøstyrelsen, at der bør udføres en restaureringsindsats i den kommende vandområdeplansperiode 2021-2027. Der er stort set ikke fisk her nu, men en restaurering med etablering af sandfang, genslyngning og udlægning af groft materiale vurderes at kunne ændre dette. Der er en meget stor sandvanding i Pilkmose Bæk i dens løb gennem det militære øvelsesterræn og der er allerede etableret 2 sandfang, der tømmes 1-2 gange årligt.

Fiskeundersøgelse i Gryde Å

Gryde Å der har sit udspring i Ølgryde Plantage, er ca. 16 km lang og løber igennem Herning og Holstebro Kommuner. Gryde Å løber ud i Storå ved Åbjerg ca. 10 km vest for Holstebro, Gryde Å er et sydlige tilløb til Storå.

Fiskebestanden blev undersøgt på 2 vandløbsstrækninger d. 5 september (se kort). Vejret var stille, med byger. Vandet var klart og vandstanden normal, men visse steder høj pga. stuvning fra grøde. Holstebro kommune har tidligere restaureret længere strækninger af Gryde Å med gode resultater til følge så der nu er laks meget lang op i åen og helt tæt på kommunegrænsen til Herning.

Restaureringer

Gryde Å er i 2014 genslynget nedstrøms Skjernvej ved Ølgryde (st. 8). Her var store naturlige grus og stenforekomster og ikke udlagt gydegrus med undtagelse af en kort strækning ved ejendommen. I 2015 er genslyngningen fortsat på en længere strækning opstrøms Skjernvej (st. 7).

Befiskede stationer, Gryde Å.

St.5120045a (7)

St.5120045a: Her blev der el-fisket en gang på en 50m lang strækning. Vandet var klart og strømmen varierede fra jævn til god. Bundforhold: Blød mose bund, gruset og stenet. Vandplanter dækkede 90 % af vandløbet. Af vandplanter var der vandranunkel og vand/brøndkarse. Der blev fanget 1 laks, af andre fiskearter blev der fangede elritse og 3 pigget hundestejle.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5120045a	1/2	0	0	0	0

Der er tidligere gennemført en fiskeundersøgelse d.14-05-2015 på strækning beliggende fra 0 til ca. 500 m. opstrøms broen ved Skjernvej. På strækning fra vejbroen og 100 m opstrøms blev der beregnede en ørredtæthed på 20 ørreder ($\geq 1+$) pr. 100 m². /25 ørreder ($\geq 1+$) pr. 100 m. bred. På strækningen fra 100 m og til ca. 500 m opstrøms blev der fanget 17 ørreder ($\geq 1+$) enkelte fra årgang 2014.

Der blev ikke set eller fanget laks i 2015.

St.5120044(8)

St.5120044: Her blev der el-fisket 2 gange på en 50m lang strækning. Vandet var klart og strømmen varierede fra svag til god. Bundforhold: Sandet, gruset og stenet. Vandplanter dækkede 80 % af vandløbet. Af vandplanter var der vandranunkel, vand/brøndkarse, Sødgræs og sideskærme. Der blev fanget laks, af andre fiskearter blev der fangede 3 pigget hundestejle.

ST.5120044	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
05-09-2020	37/91	0	0	0	0
15-09-2018	21/51	0	0	10/23	0

Ved en tidligere fiskeundersøgelse blev der blev el-fisket på st.5120044 d.15-09-2018, resultatet fremgår af tabellen.

Kommunens vurdering

Restaureringen af Gryde Å har været en stor succes. Hvor der ikke tidligere var laks er der nu en stigende bestand. Øvre del af Gryde Å er periodevis påvirket af en række bæverdæmninger, der medfører lokale spring i vandspejlet på 70-80 cm. Bæverdæmninger i Gryde Å's hovedløb reguleres normalt i højden i november-december af hensyn til laksefisks gydevandring til vigtige gydeområder. Når vandspejlsforskellen op- og nedstrøms bæverdæmningen er lille og vandstrømmen koncentreret giver det mulighed for laksegydning i december, men hvis dæmningssaneringen igangsættes for sent, kan det gå ud over havørredernes gydesucces. Det ser ud til at være tilfældet i gydesæsonen 2019, da der ikke i fiskeundersøgelsen er konstateret ørredyngel.

Der er også spærrende bæverdæmninger i Hestbjerg Bæk (ikke reguleret siden 2016) og også i det lille tilløb Kærgård Bæk i den sydlige afgrænsning af militærområdet.

Strækningen opstrøms Skjernvej har ikke helt samme kvalitet som nedstrøms. Der er stækninger med gydepotentiale, men strækningen er også noget belastet af sandvandring, der var særligt stor i forbindelse med ekstreme regn hændelser i vinteren 2019-2020.

Fiskeundersøgelse i Hulbæk

Hulbæk er et nordlige tilløb til Storå. Vandløbet er ca. 1,9 km, har sit udspring ved Theuts Plantage. Åen løber ud i Storå 1 km nedstrøms Bur Bro.

Fiskebestanden blev undersøgt på 1 vandløbsstrækninger d. 5 september (se kort). Vejret var stille, med byger. Vandet var klart og vandstanden normal.

Befisket station, Hulbæk.

St.5080005(9)

St.5080005 Her blev der el-fisket 1 gang på en 50m lang strækning. Vandet var klart og strømmen varierede fra god til frisk. Bundforhold: Sandet, gruset og stenet. Vandplanter dækkede 10 % af vandløbet. Af vandplanter var der Vandstjerne og sideskærme. Ingen fangst. Okker kilde på brinken.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5080005	0	0	0	0	0

Kommunens vurdering

Det er umiddelbart svært at forklare hvorfor der ikke er ørred i Hulbæk. Vandkvaliteten er så god, at der en fin smådyrsfauna og vandløbsbunden vurderes også at give mulighed for ørredgydning. Der er punktkilder med nogen okkerudvaskning. Et mindre vandspejlsfald under rørbroen ved Stenumvej udlignes af sportsfiskerne i Holstebro og Omegns Fiskeriforening i efteråret 2020.

Fiskeundersøgelse i Savstrup Å

Savstrup Å der har sit udspring i Abildholt Hede er ca. 16 km lang og er et tilløb til Storå oven for Holstebro Vandkraftsø.

Fiskebestanden blev undersøgt på 2 vandløbsstrækninger d. 6 september (se kort). Vejret var stille, med byger. Vandet var klart og vandstanden normal, men høj pga. stuvning fra grøde.

Restaureringer

Savstrup Å er genslynget omkring 1997 og der er også etableret en række okkerbassiner i tilløb til vandløbets øverste forløb. I 2018 er der etableret gydestryg bl.a. ved st. 10 og 11 (se kort). Formålet med restaureringsprojektet var at se, om der på trods af okker- og sandpåvirkning ville være resultat af gydning forholdsvis langt op i vandløbet.

Befiskede stationer, Savstrup Å.

St.5250004(10)

St.5250004: Her blev der el-fisket 1 gang på en 25m lang strækning. For dyb til el-fiskeri ved vadning opstrøms og nedstrøms stryget. Vandet var klart og strømmen varierede fra svag til jævn. Bundforhold: Sandet og gruset. Vandplanter dækkede 90 % af vandløbet. Af vandplanter var der vandranunkel, svømmende vandaks, pindsvin knop og sødgræs. Der blev fanget laks og ørreder, af andre fiskearter blev der fangede 3 pigget hundestejle, ål, strømskalle og elritse.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5250004	2/12	0	0	1/4	1/8

Ved en tidligere fiskeundersøgelse d.10-09-2016 blev der el-fisket umiddelbare nedstrøms st.5250004. Der blev fanget 2 stk. 1års laks, 1 stk. 1års ørred, strømskalle, elritse, ål, gedde og grundling.

St.5250013(11)

St.5250013: Her blev der el-fisket 1 gang på en 20m lang strækning. For dyb til el-fiskeri ved vadning opstrøms og nedstrøms stryget. Vandet var klart og strømmen jævn. Bundforhold: Sandet og gruset. Vandplanter dækkede 80 % af vandløbet. Af vandplanter var der vandranunkel, svømmende vandaks, pindsvineknop og sødgræs. Der blev fanget laks, af andre fiskearter blev der fanget 1 stalling og elritse.

ST.5250013	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
06-09-2020	1/5	1/5	0	0	0

Ved en tidligere fiskeundersøgelse d.10-09-2016 blev der el-fisket umiddelbare opstrøms st.5250013. Der blev fanget strømskalle og elritse. Der blev ikke fanget ørreder og laks.

Kommunens vurdering

Der er en lille naturlig gydning af laks og ørred i Savstrup Å. Det ser ud til at den nuværende okkerbelastning ikke udelukker succesfuld gydning, når der skabes bedre faunapassage forbi Holstebro Vandkraftsø. Positivt er det, at der blev konstateret tilstedeværelse af stalling i vandløbet. Stallingen er i risiko for at forsvinde i Danmark.

Fiskeundersøgelse i Stokvad Bæk

Stokvad bæk er et tilløb til Vegen Å der er et sydlige tilløb til Storå. Vandløbet er ca. 3,3 km, har sit udspring i Skautrup. Bækken løber ud i Vegen Å ca. 2 km opstrøms Munkbro.

Fiskebestanden blev undersøgt på 2 vandløbsstrækninger d. 6. september (se kort). Vejret var stille, med solskin og byger. Vandet var klart og vandstanden normal, men høj pga. stuvning fra grøde.

Restaureringer

Holstebro kommune og sportsfiskerne i SVS har fra 2015-2019 gennemført en række restaureringstiltag i bækken. Der er fjernet spærringer, etableret sandfang, udlagt gydegrus (bl.a. st. 12) og i 2017 udført en genslyngning til oprindeligt forløb (st. 13).

Befiskede stationer, Stokvad Bæk.

St.5140705(12)

St.5140705: Her blev der el-fisket 1 gang på en 40m lang strækning. Vandet var klart og strømmen jævn til god. Bundforhold: Blød, gruset og stenet. Vandplanter dækkede 5 % af vandløbet. Af vandplanter var der sideskærme. Der blev fanget 1 laks. Præget af okker.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRER pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5170005	0	2/3	0	0	0

St.5140703(13)

St.5140703: Her blev der el-fisket 2 gange på en 50m lang strækning. Vandet var klart og strømmen jævn til god. Bundforhold: Blød og gruset. Vandplanter dækkede 50 % af vandløbet. Af vandplanter var der sideskærme, vandstjerne, tråd alge, padderokke, sødgræs og dunhammer. Der blev fanget 1 laks og ørreder, af andre fiskearter blev der fanget elritse og 3 pigget hundestejle.

ST.	LAKS pr.100m ² /100 m. bred		LAKS KLIPPET (udsætningsfisk)	ØRRED pr.100m ² /100 m. bred	
	0+	≥ 1+		0+	≥ 1+
5140703	0	1/2	0	21/43	5/9

Kommunens vurdering

Der er nu potentiale til en stor ørredbestand på en lang restaureret strækning i Stokvad Bæk - ligesom der på trods af bækkens lille størrelse også kan forekomme laksegydning. Stokvad Bæk har nedstrøms tilløbet af Grønbæk været ramt af en række forureningsuheld med stor opvækst af lammehaler, men ingen hvor der er konstateret fiskedød. Det er kommunens forventning, at der i løbet af få år vil være en markant fremgang i ørredbestanden, såfremt det lykkes at holde bækken fri for forurening.